

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **R.S.**

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 września 2025 r.

wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa 26/16,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III K 34/14

postanowił:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć oskarżycielkę posiłkową M.B. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

Tomasz Artymiuk

Zbigniew Puskarski

Kazimierz Klugiewicz

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Szczecinie w dniu 16 stycznia 2009 r. wpłynął subsydiarny akt oskarżenia. Oskarżyciele posiłkowi subsydiarni – M.B. i J.K. oskarżyli R.S. o to, że w dniu 29 kwietnia 2003 r. w S., opierając się jedynie na dla pozoru wystawionych przez siebie, a potwierdzonych przez pokrzywdzonych M.B. i

J.K. rachunkach, wystąpił do Sądu Okręgowego w Szczecinie z powództwem o zapłatę kwoty 323.219,72 zł i w następstwie zamierzonego wprowadzenia sądu w błąd co do podstaw roszczenia, uzyskał przeciwko pokrzywdzonym orzeczenie zasądzające w postaci nakazu zapłaty, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III K 34/14, uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez pełnomocników oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, zaś kasacje wniesione od wyroku Sądu Apelacyjnego przez pełnomocników oskarżycielki Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 stycznia 2018 r., V KK 200/17, oddalił jako oczywiście bezzasadne.

Pismem datowanym 23 kwietnia 2025 r. pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej M.B. na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k. wniósł o:

„1. wznowienie w całości postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III K 34/14, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2016 r., z uwagi na to, że w związku z prowadzonym postępowaniem R.S. dopuścił się przestępstwa z art. 270 § 1 k.k., które miało istotny wpływ na treść orzeczenia uniewinniającego go od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. na szkodę M.B.,

2. uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa 26/16 i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III K 34/14 oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania jako sądowi I instancji”.

W pkt 3 pełnomocnik zwrócił się o przeprowadzenie licznych dowodów, w tym (pkt 3a) dowodu z załączonego do wniosku (w odpisie) „prawomocnego Wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2023 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VI K 465/20 na okoliczność: (1) dopuszczenia się przez R.S. w związku z zakończonym postępowaniem karnym

przestępstwa z art. 270 § 1 k.k., polegającego na użyciu na etapie postępowania przygotowawczego jako autentyczny przerobionego dziennika budowy, o którym wiedział, że znajdują się w nim sfabrykowane informacje i podrobione podpisy Z.J. (2) zaistnienia przesłanki wznowienia postępowania”. Wspomnianym wyrokiem R. S. został skazany za dwa przestępstwa z art. 270 § 1 k.k., których opis brzmi następująco:

- „w bliżej nieustalonym dniu „nie wcześniej niż 30 czerwca 2008 r. i nie później niż 28 sierpnia 2008 r. w nieustalonym miejscu użył jako autentyczny podrobiony Dziennik Budowy Nr [...], o którym wiedział, że znajdują się w nim na str. 1,7 i 8 podrobione podpisy Z.J. potwierdzające objęcie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego, zakończenie przeizolowania linii wymiany przewodów oraz zakończenie prac – poprzez przedłożenie tego Dziennika biegłemu powołanemu przez Z-cę Prokuratora Rejonowego w G. w sprawie Ds. [...]”;

- „w dniu 27 listopada 2008 r. w G. użył jako autentyczny przerobiony Dziennik Budowy Nr [...], o którym wiedział, że znajdują się w nim na str. 1,7 i 8 podrobione podpisy Z.J. potwierdzające objęcie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego, zakończenie przeizolowania linii wymiany przewodów oraz zakończenie prac – poprzez przedłożenie tego funkcjonariuszowi Komendy Powiatowej Policji w G., jako dowód w sprawie w toku postępowania o sygn. Ds. [...], nadzorowanego przez Prokuraturę Rejonową w Goleniowie”.

W pkt 4 wniosku obrońca postulował, by Sąd Najwyższy pozyskał akta wspomnianej sprawy o sygn. akt VI K 465/20 i przeprowadził dowody ze znajdujących się w tych aktach dokumentów na wskazane okoliczności.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator reprezentujący Prokuraturę Krajową wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skoro czyny przestępne przypisane R. S. wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt VI K 465/20, miały miejsce w 2008 r., kiedy toczyło się postępowanie w następstwie zawiadomienia M. B. o popełnieniu na jej szkodę przestępstwa przez R. S. (k. 772 akt sprawy o pierwotnej sygn. IV K 30/09), to można uznać, że czynów tych dopuścił się on w związku z tym postępowaniem. Nie znaczy to jednak, że

zasługuje na uwzględnienie wniosków o wznowienie postępowania na niekorzyść R. S. w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa 26/16. Nie został bowiem spełniony określony w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. drugi warunek wznowienia, tj. nie można uznać, że istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że popełnienie przestępstw miało wpływ (ustawa nie mówi o wpływie istotnym, co sugerowano we wniosku) na treść orzeczenia.

Dziennik budowy, o którym jest mowa w wyroku skazującym R. S. i kwestia jego rzetelności były w polu widzenia Sądu, który wydał wyrok uniewinniający, tj. Sądu Okręgowego w Szczecinie. Zaakceptował on opinię biegłego z zakresu badania pisma ręcznego, iż doszło do podrobienia podpisu Z. (inaczej niż wynika z wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, to prawidłowe imię tej osoby – zob. np. treść pieczętki na s. 5-6 wniosku) J. w dzienniku budowy, ale podkreślił, że cyt. „nie poczynił ustaleń w oparciu o dowód z Dziennika Budowy w tymże zakresie” (s. 45 uzasadnienia wyroku). To oznacza, że Sąd uznał, iż fakt, że wspomniany podpis nie został złożony przez Z.J., nie miał wpływu na treść orzeczenia, a wprost to stwierdził wskazując, że „w ocenie Sądu nawet wnioski zawarte w późniejszej opinii grafologicznej nie mogły stanowić dowodu przemawiającego za niewykonaniem przez R.S. prawie całości prac mu zleconych, albowiem przeczyły temu inne ujawnione w sprawie dowody”. Następnie Sąd meriti wymienił szereg tych dowodów, a jego stanowisko zostało zaaprobowane przez orzekający w drugiej instancji Sąd Apelacyjny w Szczecinie, który stwierdził cyt. „Wbrew twierdzeniom apelującego, bez wpływu na dokonaną przez Sąd orzekający ocenę wyjaśnień R.S. pozostają wnioski sformułowane w opinii biegłego z zakresu badania pisma (...). To, że w świetle tych wniosków, podpis pod adnotacją »Potwierdzam zakończenie prac« znajdujący się w dzienniku budowy nie został nakreślony przez Z.J., samo przez się, nie oznacza przecież, że, po pierwsze, nakreślił go R.S. i po wtóre, że nie wykonał on udokumentowanych prac. W tej sytuacji rację ma więc Sąd Okręgowy stwierdzając (...), że wnioski zawarte we wspomnianej opinii »(...) nie mogły stanowić dowodu przemawiającego za niewykonaniem przez R.S. prawie całości prac mu zleconych, albowiem przeczyły temu inne ujawnione w sprawie dowody«, które to, notabene, niejako dla

przypomnienia Sąd meriti wymienił syntetycznie na stronach 45-46 pisemnych motywów orzeczenia”. Sąd Apelacyjny miał też w polu widzenia sygnalizowany przez skarżącego fakt prowadzenia postępowania w sprawie sfalszowania dziennika budowy i stwierdził, że „czynione w niej ustalenia nie mają, bo z oczywistych powodów nie mogą mieć wpływu na ocenę nie tylko wyjaśnień R.S., ale w ogóle, na ocenę zasadności rozstrzygnięcia podjętego przez Sąd pierwszej instancji” (s. 21 uzasadnienia wyroku).

Jakkolwiek z uwagi na treść art. 535 § 3 k.p.k. nie zostało sporządzone pisemne uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2018 r., V KK 200/17, to wypada przyjąć, że Sąd ten powyższe stanowisko Sądu Apelacyjnego uznał za prawidłowe. Wynika to z faktu oddalenia kasacji, w której wśród licznych zarzutów pełnomocnik oskarżycielki subsydiarnej podniósł brak rzetelnego ustosunkowania się m.in. do zarzutu apelacji naruszenia art. 4, 92 i 410 k.p.k. w wyniku braku oparcia wyroku na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku postępowania, w tym na ekspertyzie grafologicznej, która potwierdziła fakt sfalszowania podpisów Z.J. w dzienniku budowy, co według skarżącego stanowiło istotną okoliczność przy ocenie wiarygodności wyjaśnień R.S.

Nie jest dopuszczalne, by Sąd Najwyższy orzekający w przedmiocie wznowienia postępowania w sprawie zakończonej uniewinnieniem R. S., ponownie oceniał przytoczone stanowiska sądów obu instancji, w konsekwencji by ewentualnie uznał, że przemawia za wznowieniem fakt skazania wymienionego za występki polegający na przedłożeniu biegłemu dziennika budowy z podrobionymi podpisami Z.J. oraz za występki polegający na przedłożeniu wspomnianego dziennika budowy, jako dowodu w sprawie, funkcjonariuszowi Komendy Powiatowej Policji w G.. Ponownie należy podkreślić, że sądy orzekające uznały, iż inne dowody niż zapisy w dzienniku budowy przemawiały za uniewinnieniem R. S. od zarzutu popełnienia oszustwa na szkodę M.B. i J.K. Nasuwa to oczywisty wniosek, że zachowania przypisane R.S. przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie nie dają podstawy do przyjęcia, iż mogły one mieć wpływ na wcześniejsze wydanie przez Sąd Okręgowy w Szczecinie wyroku uniewinniającego.

Zbędne było przeprowadzanie przez Sąd Najwyższy dowodów, o których jest mowa w punktach 3 lit. b-f i 4 wniosku, m.in. na okoliczności:

- nieprzekazywania przez Z.J. L.J. dokumentów na przechowanie, w tym związanych z inwestycją w Komarowie,
- wykonania przez oskarżonego kosztorysu powykonawczego inwestycji dopiero w trakcie trwania postępowania i wyłącznie na jego potrzeby,
- współpracy biegłego Z. R. z oskarżonym przy wydawaniu opinii,
- nieprzekazania R. S. przez L. J. dokumentów związanych z inwestycją w Komarowie i składania przez oskarżonego sprzecznych z prawdą wyjaśnień w zakresie wejścia w posiadanie dziennika budowy,
- fałszowania dowodów przez oskarżonego w postępowaniu karnym.

Okoliczności te wykraczały poza powołaną we wniosku podstawę wznowienia postępowania, tj. stwierdzonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie faktu dopuszczenia się przestępstw w związku z postępowaniem. Zakreśliło to ramy postępowania wznowieniowego, w trakcie którego powinnością Sądu Najwyższego było jedynie zbadanie, czy przestępstwa przypisane R. S. były popełnione w związku z dotyczącym go postępowaniem i czy istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Wyżej wykazano, z odwołaniem się do uzasadnień wyroków sądów obu instancji, że taka podstawa nie zachodzi. Twierdzenie autora wniosku, że w postępowaniu karnym oskarżony fałszował dowody, zdaje się dotyczyć innych zachowań niż popełnienie przestępstw z art. 270 § 1 k.k., za które został skazany. W takim jednak wypadku wnioskodawca powinien przedłożyć, zgodnie z art. 541 § 2 k.p.k., jeszcze inny wyrok, mianowicie skazujący R. S. za owo „fałszowanie dowodów”.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt 1. postanowienia, co skutkowało w pkt 2. **obciążeniem M. B. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, zgodnie z art. 639 k.p.k.**

Tomasz Artymiuk
[WB]

Zbigniew Puskarski

Kazimierz Klugiewicz

